

Babelka řezanovitá (*Pistia stratiotes*)

České jméno: babelka řezanovitá, pistie řezanovitá

Anglické jméno: water lettuce

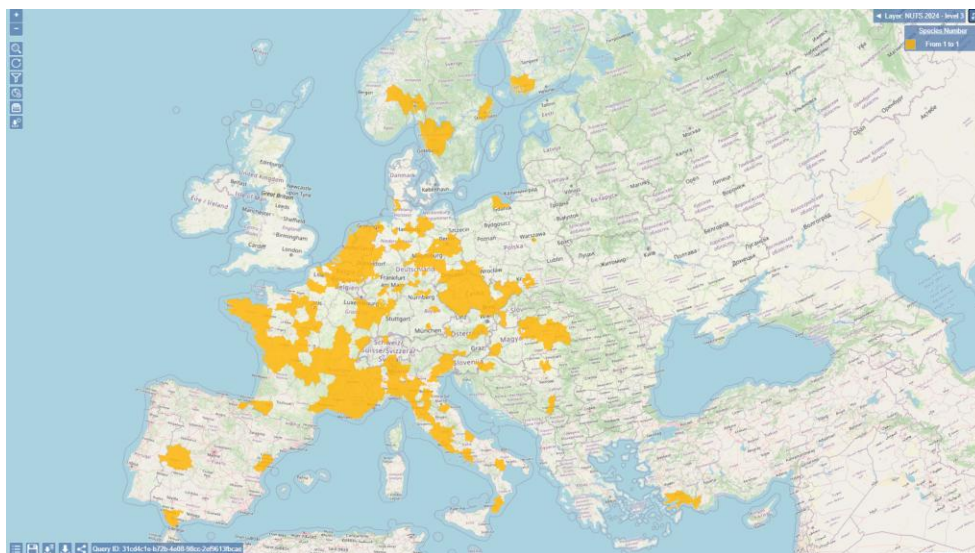
Čeleď: Araceae

Obr 1: Porost babelky řezanovité. Foto: Krzysztof Ziarnek

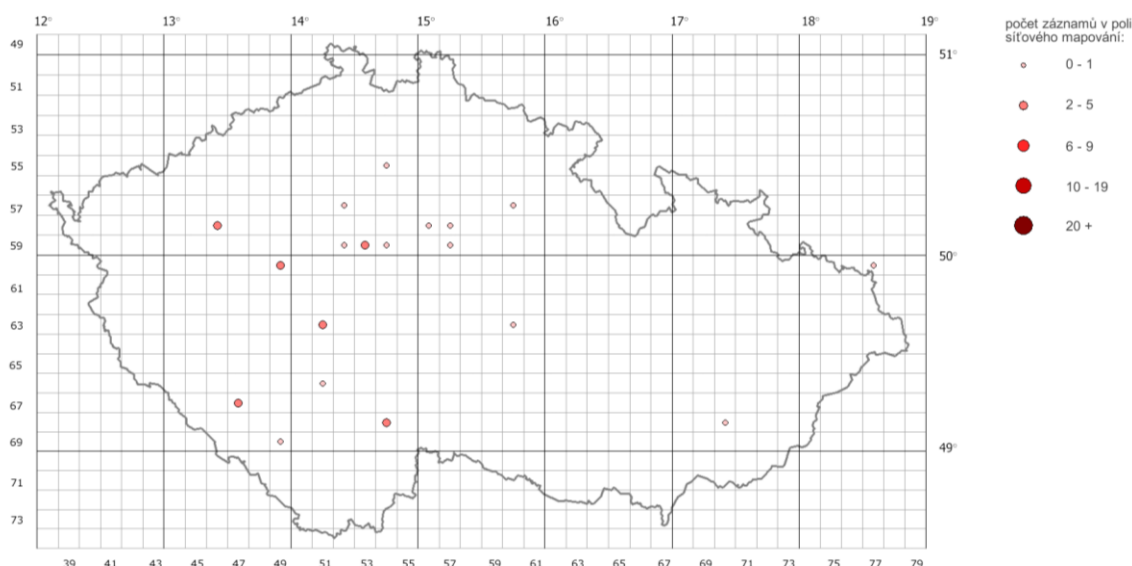
Původ: Původním areálem výskytu je Jižní Amerika.

Sekundární rozšíření: Dnes v tropických i subtropických částech celého světa – v Africe (první záznam z Jihoafrické republiky z roku 1865), jižní Asii (první záznam Filipíny 1925), severní Austrálii i střední Americe. V Evropě byla hlášena prvně v roce 1973 v Nizozemí, populace této rostliny se zde ale neuchytila.

Obr 2: Výskyt babelky řezanovité v Evropě (<http://alien.jrc.ec.europa.eu/SpeciesMapper>)

Rozšíření v ČR: Jde o přechodné výskyty, rostlina zatím u nás není schopna přecházet zimy.

© AOPK ČR 2025, podkladová data © ČÚZK

Obr 3: Babelka řezanovitá v ČR podle Nálezoové databáze ochrany přírody (AOPK ČR)

Cesty zavlečení: Jako okrasná rostlina pěstována v zahradních vodních nádržích a zahradních jezírkách, odkud může být zavlečena do okolí. V Evropě byl únik babelky do volné přírody hlášen poprvé v roce 1973 v Nizozemsku. V některých zemích se již druhu podařilo přezimovat (Rakousko, Maďarsko, Slovinsko, Francie, Německo a Itálie). V posledních letech došlo k výrazné invazi např. v Maďarsku nebo na Kanárských ostrovech.

Popis: Jde o vodní rostlinu vzplývající na hladině stojatých a pomalu tekoucích vod. Krátce řapíkaté listy jsou světle zelené, paralelně žilnaté, jejich okraje jsou zvlněné. Mohou být až 20 cm dlouhé a 10 cm široké (většinou jsou ale menší), jsou

uspořádané v růžici, která má kolem 15 cm v průměru. Kořeny bývají husté, až 20 cm dlouhé. Květenství s 1 samičím a 2 – 8 samčími květy, 8 – 10 mm dlouhý toulec je vně zelený, uvnitř bílý. Plodem jsou zelené bobule. Množí se vegetativně i pomocí semen.

Vytváří porosty v jezerech, rybnících, pomalu tekoucích vodních tocích. Vyžaduje teploty minimálně okolo 15 °C.

Obr 4: Anglický název „vodní salát“ je vystihující. Foto: Forest & Kim Starr.

Obr 5: Nenápadné květy. Foto: Forest & Kim Starr.

Obr. 6 Husté kořeny, až 20 cm dlouhé.
Foto: Forest & Kim Starr.

Možnosti záměny: Babelce řezanovité není podobný žádný u nás se vyskytující druh.

Riziko: Druh se množí vegetativně, riziko může nastat s měnícím se klimatem. V teplých oblastech, hlavně pak v tropických, se rozmnožuje generativně a je schopen zarůst celou vodní hladinu. To vede ke změně fyzikálních i chemických

parametrů vody a k úbytku druhové rozmanitosti. Masivní porosty babelky také ztěžují lodní dopravu, téměř znemožňují rybolov a znepríjemňují rekreační aktivity. Zejména v Africe pak tyto porosty představují vhodná útočiště pro komáry či měkkýše, jež jsou hostiteli původců různých chorob.

Likvidace: Mechanické odstranění lze použít na malé plochy, i tak ale většinou dochází pouze ke snížení abundance druhu, úplná eliminace není jistá. Aplikace chemických látek (diquat, triclopyr, glyfosát) není ve vodním prostředí u nás legislativně umožněna. Perspektivně vypadá možnost biologického boje, a to prostřednictvím zástupce čeledi nosatcovití (*Curculionidae*), konkrétně druhu *Neohydronomus affinis*. Tito drobní brouci se živí výhradně babelkou řezanovitou. Tento způsob byl využit skoro ve všech tropických oblastech a výsledky ukazují, že početnost babelky natě poklesla. Larvy tohoto nosatce se živí listy babelky. Rostliny tak vytvářejí mnohem menší porosty a výrazně méně se rozšiřují do okolí.

Zdroje:

Booy O., Wade M., Roy H. 2015 Field guide to invasive plants and animals in Britain. London, Bloomsbury Natural History, 304pp.

Koleszár G., Lukács B.A., Coetzee J. Korponai J., Szabó S. 2024. Warming induced shade tolerance to become a key trait in invasion success of free-floating plant *Pistia stratiotes* over the native *Hydrocharis morsus-ranae*. Aquatic Botany, 194.

Mbati G., Neuenschwander P. 2005. Biological control of three floating water weeds, *Eichhornia crassipes*, *Pistia stratiotes* and *Salvinia molesta* in the Republic of Congo. BioControl, 50(4): 635 - 645.

<https://botany.cz/cs/pistia-stratiotes/>

<https://www.cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/cabicompendum.41496>

<https://edis.ifas.ufl.edu/publication/IN1386>

Obr 1: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/Pistia_stratiotes_kz02.jpg

Obr 3: <https://portal.nature.cz/w/druh-38748#/>

Obr4: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Starr-061108-9786-Pistia_stratiotes-in_water_garden-Hoolawa_Farms-Maui_%2824775260641%29.jpg

Obr. 5: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_061108-9790_Pistia_stratiotes.jpg

Obr. 6: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_080220-3062_Pistia_stratiotes.jpg

Citace: Čolobentičová L., Görner T. 2025. Babelka řezanovitá, informační karta, AOPK ČR, Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>